

Výzva Návraty podpoří výzkumnice a výzkumníky po kariérní přestávce

25.11.2024 - | Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

Výzva Návraty cílí na výzkumnice a výzkumníky, kteří se vracejí po kariérní přestávce z důvodů mateřské nebo rodičovské dovolené, dlouhodobé nemoci nebo péče o blízké. Jde o první takto systémovou výzvu v českém výzkumném prostředí, připravenou v návaznosti na národní strategické materiály a na základě inspirace ze zahraničí.

"Dlouhodobý problém českého výzkumného prostředí je, že péče o děti a členy rodiny má za následek přerušení kariéry, zejména u žen, které nesou hlavní tíhu péče. To způsobuje genderovou nerovnováhu ve výzkumu, kde ženy tvoří jen 29 % osob pracujících ve výzkumu. Přitom představují 60 % absolvujících magisterské a 45 % doktorské programy," říká vrchní ředitel sekce mezinárodních vztahů, EU a ESIF Václav Velčovský.

„Mám velkou radost z výzvy 'Návraty', která otevírá dveře vědcům a vědkyním po kariérní přestávce. Péče o děti nebo blízké už díky ní nemusí znamenat konec či výrazné zpomalení jejich vědecké dráhy. Tato výzva není jen o návratových grantech, ale nabízí i spoustu flexibilních možností, jak si během pauzy a restartu udržet kontakt se světovou vědou – od vzdělávání až po zahraniční stáže. A právě takové kroky často pomůžou načerpat nové myšlenky, obnovit motivaci a vrátit se do vědy s energií a chutí posouvat ji dál. Věřím, že tento program pomůže zlepšit i systémové podmínky pro návraty po kariérní přestávce a bude inspirací i pro další oblasti. Program může tak napomoci přenastavit obecně přetrvávající stereotypní vnímání osob, zejména žen, které kombinují náročnou vědeckou kariéru s péčí o děti,“ uvádí RNDr. Hana Lísalová, Ph.D. z Fyzikálního ústavu Akademie věd.

O dotaci mohou žádat **od 21. listopadu 2024 do 30. dubna 2025** výzkumné organizace (tj. vysoké školy, v.v.i. a další subjekty splňující definici). Ty do žádosti zpracují grantové schéma (tj. jak budou identifikovat a vybírat vhodné zaměstnankyně a zaměstnance, jakými nástroji je hodlají podporovat) a určí si počet očekávaných návratových grantů (tj. odhadnou počet osob, jichž by se podpora týkala), které budou financovány formou tzv. jednotek – tedy metodami zjednodušeného vykazování, kdy není třeba dokladovat jednotlivé výdaje přímo. Hodnotit se bude především kvalita pravidel pro přidělování návratových grantů a celkový koncept podpory výzkumnic a výzkumníků v jejich návratu po kariérní přestávce. Pokud výzkumná organizace uspěje, sama následně bude vyhlašovat vnitřní kola soutěží o návratové granty pro své vědkyně a vědce a sama rozhodne na základě definovaných kritérií, komu a jakou podporu přizná.

Jeden návratový grant může zahrnovat až 3 FTE (tj. 1 FTE vracející se osoby a až 2 FTE členů jeho vědeckého týmu), mobilitu do zahraničí, vzdělávání, mentora či příspěvek na péči. Při tříleté realizaci může dosáhnout až 10 mil. Kč.

"V závislosti na zvolených opatřeních očekáváme do roku 2029 podporu stovek osob za celé Česko," dodává vrchní ředitel Velčovský.

Přínosy výzvy:

- pilotní ověření systému návratových grantových schémat na výzkumných organizacích v České republice;

- podpora osob při kariérním návratu prostřednictvím podpory jejich výzkumných záměrů trvajících až 3 roky;
- podpora osob na mateřské, rodičovské dovolené nebo při dlouhodobé nemoci prostřednictvím jejich vzdělávání a dalších aktivit umožňujících jejich dlouhodobý kontakt s výzkumem.

Co je možné z projektu financovat:

- výzkumné aktivity pracovníků a pracovníků vracejících se po kariérní přestávce k výzkumné kariéře, a to až po dobu 3 let;
- využití mentorujících ze strany vracejících se výzkumníků;
- odborný tým, který si konkrétní osoba pro svůj záměr sestaví (až 2 FTE);
- výjezdovou mobilitu pro vracející se pro získání zkušeností i kontaktů;
- odborné i soft skills vzdělávání;
- tzv. keep in touch aktivity cílené na podporu výzkumníků a výzkumníků na kariérní přestávce tak, aby neztratili kontakt s výzkumem a snadněji se po svém návratu opět začlenili do činností organizace.

Termíny:

Žádosti o dotaci mohou být výzkumnými organizacemi podávány od 21. listopadu 2024 do 30. dubna 2025.

Další informace jsou k dispozici na webových stránkách OPJAK.cz.

Operační program Jan Amos Komenský (OP JAK) je víceletým tematickým programem v gesci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, v jehož rámci je možné v programovém období 2021–2027 využít finanční prostředky ze strukturálních fondů Evropské unie. Celková finanční alokace je 84 miliard Kč, přičemž 41 miliard je určených na podporu výzkumu a vývoje, 17 miliard na podporu vysokých škol a 26 miliard na regionální školství.

<https://msmt.gov.cz/ministerstvo/novinar/vyzva-navraty-podpori-vyzkumnice-a-vyzkumniky-po-karier-ni>